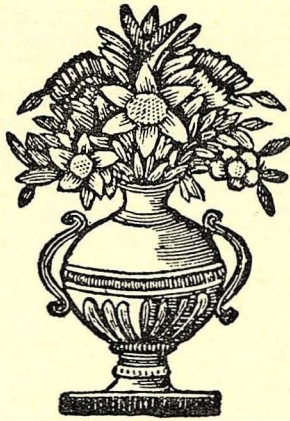

Goigs a llaor de l'Arcàngel Sant Gabriel

Patró dels «Amics dels Goigs»

Puix que Déu us ennoblia
quan per nunci us nomenà:
Gabriel, el fort, el guia,
feu que junts al cel un dia,
vostres goigs puguem cantar.

Al recer de la caseta
del poblat de Natzaret,
escoltà una donzelleta,
lliri cast d'aquest indret,
l'accent dolç «Ave Maria»
que l'Arcàngel entonà.
Gabriel, el fort, el guia...

Gabriel la cambra emplena
amb un diví resplendor.
—Sou de gràcia tota plena
puix amb Vós és el Senyor.—
Tal missatge transmetia
vostra veu de bell parlar.
Gabriel, el fort, el guia...

—Entre totes beneïda,
el Déu Pare Omnipotent
per ser Mare us ha escollida
del seu Fill eternament.—
Com l'ocell que en ple migdia
s'enlluerna, els ulls baixà.
Gabriel, el fort, el guia...

LLETRA: Josep Massons i Andreu.

∇. Pregueu per nosaltres,
Arcàngel Sant Gabriel.

Una pensa immaculada
no comprèn tal missió,
mes la Verge a l'ambaixada
ha respost amb tremolor:
—¿Com possible el fet seria
si el meu cor no puc donar?—
Gabriel, el fort, el guia...

—No temeu, casta donzella,
ja que la concepció
serà del cel meravel·la,
no per obra de baró.—
—Sóc de Déu l'esclava pia,
son voler dec acceptar.—
Gabriel, el fort, el guia...

Contesteu amb reverència:
—Un infant deslliurareu,
i seguint Verge en essència,
de Jesús, Mare sereu.—
Oh, designi que ens duria
fruit gemat que el món salvà!
Gabriel, el fort, el guia...

Al batec de vostres ales
tot l'infern es va estremir,
mes al cel ses millors gales
el cor d'àngels va lluir
i a la terra l'harmonia
de la pau va davallar.
Gabriel, el fort, el guia...

Vós rebéreu la missiva,
Sant Arcàngel Gabriel,
d'arborar la torxa viva
davallada des del cel,
que amb la flama ens redimia
de la fosca del pecar.
Gabriel, el fort, el guia...

Els qui glòries entonen
a la Verge, a Déu i als sants,
ser devots de Vós blasonen,
i recorden amb llurs cants
els primers goigs que a Maria
vostre amor va dedicar.
Gabriel, el fort, el guia...

Zeladors de vostra glòria
de les lletres i les arts,
honorem vostra memòria
en fervent estol plegats.
Sou guiatge que irradia
com estel en alta mar.
Gabriel, el fort, el guia...

Puix que Déu us ennoblia
quan per nunci us nomenà:
Gabriel, mostreu la via
que, als «Amics dels Goigs», un dia
ens permeti al cel entrar.

MÚSICA: Mn. Francesc de P. Baldelló i Benosa.

∇. Perquè siguem dignes de les promeses
de Jesucrist.

PREGUEM

Oh Déu, que entre tots els àngels heu elegit l'Arcàngel Sant Gabriel per anunciar el misteri de la vostra encarnació, concediu-nos benignament que els qui celebrem la seva festa a la terra sentim la seva protecció al cel. Vós que viviu i regneu amb Déu Pare conjuntament amb l'Esperit Sant per tots els segles dels segles. ∇. Amén.

Pausat i devot *Tornada*

Puix que Déu us en- no- bli- a quan per nun- ci us no- me- nà: Ga- bri-
el, el fort, el gui- a, feu que junts al cel un di- a, vos- tres goigs pu- quem can- tar.

Al re- cer de la ca- se- ta del po- blat de Nat- za- ret, es- col- tà u- na don- ze-
lle- ta, lli- ri cast d'a- quest in- dret, l'ac- cent dolç "A- ve Ma- ri- a" que l'ar- càn- gel en- to- nà.

NOTA HISTÒRICA

L'Arcàngel Sant Gabriel és el Patró dels gogistes, per tal com ell, primer que cap mortal, féu l'elogi de la Verge Maria, «plena de gràcia» i «beneïda entre totes les dones», i li anuncià la divina disposició que commemorem tot resant el Rosari. És el primer misteri de goig.

La poesia mariana ha girat entorn d'aquell primer cant, que trobà tanta continuïtat, no tan sols en els episodis de la vida de la Mare de Déu, sinó que després, enllaçant-les-hi, recull les piadoses llegendes de les marededéus trobades i s'estén per palesar la devoció dels fidels, els motius d'intercessió de la Mare, i la gratitud dels fidels i els pelegrins que s'hi adreçaven.

Set segles de devoció mariana —de Sant Domènec ençà— han produït la immensa quantitat de textos d'oracions i de fulls amb càntics, cobles i goigs, fins que aquest darrer mot ha prevalgut per designar el gènere: tant per als dedicats a la Verge Maria com per als que lloen els sants i beats. L'abundor de tals fulls ha produït el colleccionisme, que hi aprecia les varietats del text, de la música, de l'ornamentació i de l'estampa, i hi troba rastres de la història i motius per a l'estudi.

A mitjan segle passat sorgiren espontàniament les primeres agrupacions de gogistes, principalment colleccionadors, entre els quals comptaren els capdavanters de l'estudi de la literatura popular. Fa prop de seixanta anys que un d'aquells grups es convertí en l'entitat «Amics dels Goigs», a Barcelona, sota el guiatge del musicòleg mossèn Francesc de P. Baldelló. Aquesta entitat ha trobat nuclis afins en diversos indrets de les terres de parla catalana, tots amb notables iniciatives.

Devers l'any 1941 establiren el patrocini del cantor del primer goig, l'Arcàngel Sant Gabriel, i en aquella ocasió li va ser dictat aquest text propi per En Josep Massons, que aleshores era secretari de l'entitat i fou, així mateix, autor de molts altres càntics semblants. Si el seu nom no ha estat significat entre els poetes, els seus versos testimonien prou bé el valor popular i espontani, de tanta tradició, al costat de tants de textos d'òptima qualitat literària deguts als nostres millors autors.

D'aleshores ençà els «Amics dels Goigs» de Barcelona i d'altres ciutats s'apleguen en la commemoració de la festivitat de l'Arcàngel —que era el 24 de març i ha estat traslladada al 29 de setembre—, per oir la missa i compartir el pa beneït, i per cantar els goigs del Patró, amb melodia que hi posà llur mestre, mossèn Baldelló.

Cada any, a més, editen un full amb aquests goigs, que ara assoleixen la 31.ª edició. Són, per tant, un dels cants reproduïts més vegades, malgrat la relativa modernitat. Hom ha procurat que els fessin, al seu estil, diferents mestres impressors, de manera que la col·lecció sigui per ella mateixa motiu de varietat i d'interès. Enguany, estampats a Mallorca i inclosos dins la col·lecció «La Sibilla», signifiquen també l'homenatge de tots els «Amics dels Goigs» als gojaires, stampers i colleccionistes de les Illes.

Osvald Cardona i Roig